

W 685 A

Iegens

The seal is an oval emblem. In the center is a rampant lion, facing left, holding a sword aloft in its right paw. The lion's chest is covered by a shield featuring three keys (the keys of St. Peter) arranged in a triangular pattern. The lion's tail is curled upwards. The entire central figure is set against a background of stylized foliage. Surrounding the central image is a circular border containing the Latin motto 'ERGO HEC LIBERTAS' in capital letters, with a small floral ornament at the top center.

Tey behele Gay die Hande Gerechte aldaer.

THE MIND OF MAN

...the mind of man ...
...the mind of man ...
...the mind of man ...

...the mind of man ...
...the mind of man ...
...the mind of man ...

...the mind of man ...
...the mind of man ...
...the mind of man ...

In zo Goor eenige dagen tot kennisse
 van die vande Gerechte dezer Stadt Ley-
 den gecomen is, zekere boucken in handen vande
 gemeente alhier gearct te zijn, mit het opschrift
 van Voorschuldunge van Jacob Valmaer, en

vanden Capiteynen Cosmo de Pescarugij, et. ende dat tzelve
 van hand tot hand vort voorts-gegeven en verspreyt. Zo hebben
 de voornoemde vande Gerechte goet gebonden eenen yegelicen
 mit-dezen te verwilligen vande navolgende twee poincten,
 deen den anderen, zoot schijnt, tegen strijdende.

Teen eersten, dat zy de vrecopinge van voorschreuen boucken
 binnen dezer Stede niet en hebben begeeren te gedogen, mer die
 doen op houden ende overhinden: niet zo zeer den die tzelve is
 een samenlibel, vol valsche beschuldigen, leugenen ende ca-
 lumnien by de aucteuren van dien (die haer namen verzwijgen ende
 zulk schamen) tot geen ander eynde int-gegeven dan tot onrechtshijt,
 twist, ende oproerte, als oec en zonderlinge ten eynde de aenhangen
 vande aucteuren van voorschreuen boucken, de vromen en getrou-
 we burgeren ende inwendighen dezer Stede (gelijc zy mit ge-
 lijcke geschriften noch onlaugh gedaen hebben) niet en zonden en
 leyden ende abusken mit het zeggen van inden zodanigen geschrift
 niet verachtich en waer, de vrecopinge van dien by die van-
 de Gerechte, niet en zonde vreden tot-gestaen. Teen tweeden,
 dat hoe wel om reden vooreyt, die vande Gerechte vromen
 geen zonden het onrechtvonden, lezen, ende overbreiden van dien te
 vreden, ende jegen de gene diemen vort tzelve in handen,
 ende anderen gecommunicert te hebben, te doen voorts-vaeren tot
 straffe, in crachte van beschreuen rechte, en van de placaten
 onlaugh daer op int-gegeven, tzelve nochtant vort naer gelaten,
 rechte of die vande Gerechte wel lieden mochten (gelijc zy
 doen) dat den insonden van voorschreuen boucken tot een yegelic
 kennisse comt, als die (de genegentheyt van huy getrouwe burge-
 ren kennende) voorekent zijn dat tzelve vort een contrarie vrec-
 kinge zal doen, van de gene die d'aucteuren van dien daer mede
 gemeent hebben. Ende dat de burgeren die mit zo ongevoerde stant-
 vasticheyt landten tijden der vromen beleg, ende zo grooten honger

Q ij

vermaect

Voetsmaet hebben ende over-gecomen zijn, nu niet en zijn te bewe-
 gen mit een leugenaachtich geschrift van vijf of zes gemintmeester-
 de vreedelingen: mer dat de vromen burgeren ende innewoon-
 deren dezer Stede, gelijk als de voornoemde vande Gerechte
 voorschreven geschrift mit stil zwingen voetsmaden, ende des ant-
 woordens onwaerdich houden: oec liever zullen hebben tzelve te
 voetsmaden ende onwaerdich te achten, om deur te lezen van dien
 goede ijeren qualick te besteden. Ende of wel gemant vande ge-
 trouwe burgeren ende innewoondren dezer Stede voorschreven
 geschrift int nienigvericheyt gelezen hadden, of begeiden te lezen,
 de zelve willen de voornoemde vande Gerechte mit dezer voets-
 maent ende gewaerscont hebben, dat behalven de onellicke voets-
 dicke ende voetside leugenen daer mede tzelve beclad en sou-
 gemaect is: (Namelicken dat de executie an de genocinde opre-
 makich onlangh geschieft, gedaen zonde zijn deur haet ende niet
 jegens de Christelike Religie, partyschap jegens haer Eoc Ma-
 jesteyt, jegens zijn Executie, ende jegens de Engelsche natie.
 Dat de gevangenen eenige kennisse mit zware ende onge loofliche
 tormenten zonde zijn int-geperst, twelc zo zeer onwaerdich is dat
 niemant een vinger om te pijnen aingeracet zy, intgezet Cosmo,
 die mer an de pijn gebrocht is. Dat jegens him zonder eeni-
 ge form van rechte zonde zijn geprocedert. Dat met eenige ver-
 macide ende treffelike Advocaten geconsultat zijnde, by hem geen
 dootwaerdige zake en vodat gevonden. Ende tguut daer op hyde ge-
 deputeerde vande Heren Staten gezeyt zonde zijn. Dat alle de En-
 gelschen verboden ende belet zonde voden binnen Leiden te
 comen. Ende oec meer andere opstbare grove leugenen, hier
 wodeloos, oec te lang om te verhalen voorschreven bouken tot
 geent anderen ende is geschreven, dan om onder de goede ge-
 meente haer oncrant ende zaet van tweedracht te zaen, ende
 de zelve vande vodelige gevoorzamenheit des Overheyt af te
 trecken, tot oneenicheyt, twist ende opvate te bewegen, ende om
 tzelve te doen, zoucken zy hem zelfs te zingvaren ende voontschul-
 digen, ende daerintegen andere te beschuldigen, zwart ende onzen
 te maken, twelc zy doch geen van beiden doen. Want in plaet-
 se daer zy mit veel voetside leugenen ende calunnien poget te
 beschul-

beschuldigen eenige genoemde personen, oec collegie van die Van-
 de Gerechte over de Commissie gestat hebende, zo gaen zy oec
 tot collegie vande Vroetschap. beschuldigen mede den Raet van
 Holland, na de Heeren Staten: zonder te verhooren de perso-
 en vanden Schutliden Hooch-geborey fersst, mijnen Heere den
 Graue van Leycester, Viceroy van hare Co. Majesteit
 van Engeland, ende Gouverneur generael vande Ver-
 de Nederlandtsche Provincien, in tegene zy hem niet en schamen te
 zeggen dat den aanslach op deze Stadt begonst, zonde zijn gewest
 mit Voorschrey van zijn Excellencie. Mer ten is niet vreem
 dat de antheyn van voorschrey boucken mit een Monische
 onbeschaemtheit dertien liegen tegene of yemant in thier mach dra-
 gen, ofte gehandelt zonde zijn in enige Collegien, of oec tusschen
 voreynich lieden, daer zy hem niet en schamen te liegen tegene
 zo voreyn dingsent ooren geboort, ende oogen gezien hebben: name-
 ken, dat Jaques Valmaer. comende ter plaetse daer aen hem ter
 executie geleyt is, de sententie segent hem gezeen, hem ende
 dander voor gelezen, ende vande welcke hy den Rechter be-
 dant hadde, verclart zonde hebben dat hy ende zijn mede-broedery
 conrecht waren veroordeelt: Dat den schep-rechter belast zonde
 zijn geweest hem te verhaesley: Dat de Secunulterende der
 Heeren Staten de gepretendeerde edele fonctionaire, comen-
 de om te verhooren, vech gestoten ende gestraft zonden heb-
 ben, ende meer andere. Ende ropende de vortonschuldige
 van hem zelve, tcheelt zo velle van hem by voorschrey boucken
 eenichsins te verhooren, dat zy ter contrarie de confessien vande
 gevangenen (die zy vatscherlicky liegen hem deir piene geexor-
 quiert te zijn) confirmeren, ende de Commissie segent hem gezeen
 ende ter executie gestelt zint iustificeren: mer oec hem zels
 beschuldigen, ende gelijcke straffe vordich verclaren. Inmer
 en zonden hem liden als zy al in hechten varen, nantig mer
 of vorder belidenissen comen afvorden, dan zy by voorschrey
 boucken (als hare vortonschuldige) zels van hem gezeen, ten
 vore datmen Christiaen vande Wouwere en Henric van Zeeft
 wat merder begeerde af te vragen tegeen Zondage den Vinden
 Octobris vordandit is ten huyze van Cosmo tusschen de deir

geexecuteerden ende hem begden, zo voer als naer den inucomen
van den Capiteyn, op welc zy luyden (indien hem geliefde
Gode de eere te geuen, ende de vreescheit te belijden) zonden moe-
ten bekennen dat aldaer voorgefagen vorder hemluyden meester
vande Stadt te maken, by middel van het inuclatyn van tven-
del van Capiteyn heraugier, binnen delftleggende, welc de
compagnie van Maunde doen zonde, tgelact makende van op spaten
hem ten zelven dage behandicht, uit dezer Stede te trecken: ende
mit eenen van verzecken der personen aldaer geraemt: oec dat
henric van Zoest vreescheit maecte in den zelven aenflach: me-
de dat Cosmo d'zelve heer lichtachte, ende sich geliet of hy zulk
alleen byder hand hadde vullen grijpen: Nocht hoe dat Cosmo van
hemluyden (alvorend dat Maunde doen ter tijt in haer vorderinge
quam) ernstelicken begeerde dat zy den aenflach in tegenwoordicheit
van Maunde zo waer niet en zonden maken, om hem als een jong
Capiteyn, ende in gelijcke zaken onvaren, daer van niet te doen
verschrieken, mitsgader van eenige andere vorderende peden
daer ten huzen gebaeten, hier onder eenen ende respecten vullen
gezeuen. Zonden van gelijcken moeten bekennen hoe vresagen
zy varen, mit de apprehensie van Cosmo, groouende hare moy-
tige veractfagingen aen den dach gecomen te zijn, daer over in han-
den vande Justitie te vaken, ende volgende hare vordiensten,
gestraft te vaden. Inghelijc hoe zy naerduhand hoorende dat
Cosmo om een ander zake gevangen, ende zulk haer voorgenomen
aenflach noch niet ontdeet en varen, vorder moet grijpen in den
zelven andermael aen te vangen, ende volgende haer begeeren,
ten eynde te brengen: vodat onderhandelinghe daer over tusschen
vande Wouwer ende Valmaer is gevallen. E gntelicken dat den
raetflach op vordage den 19. October, genouch in vordagen, zo de
zelve in tborcken varen haet wert, ten huzen ende oerflach vander
President Meesterken gesloten is, hoe vee zy den zelven daer
van mit een leuen (als oft elden) gebeent varen) zonden te
verontschuldigen: ende van wat personen zy hem zonden hebben
verzecken. Zonden oec naerder comen verclaren de zake varen
den aenflach mit voort en ging: namelicken, dat zy gronden de
burgere die zy aen haer koorde getrocken hadden, mit hem varen
schelie

schellic aendienende dat meest alle die vande Gerechte twee of
 drie aenkenken in te zondert, vanden aenslach varen, ende zels
 voren gaen zonden, niet in vopenen te comen en gen, ende dat
 die, zonder de zelve of eenige van hem te zien voor gaen achtsblij-
 vende, de bloet storting die zy vengenden, gevallen zonde hebben, niet
 over de gene die zy die vdel gonden, ende toe-geschied hadden, mer
 weel, eer over hem zels. Deze ende gelijcke jnnelichien be-
 geert de voorschreven vande Gerechte genomen te worden by
 alle vromen burgeren ende jnnelichien derzer Stede, de vdelke
 voorschreven boucken in een mensgerichheit of andersins gelezen
 hebben, ende doort zullen mogen comen te lezen. ende dat alle an-
 dere prisonen, looge tot eenige jnnelichheit hebbende, hem aen-
 gepeentende sachtelicken spiegelende, mogen leeren hoe geachtel-
 ken het is in een vorende regeringe cinnen te zijn, ende hem te
 vullen onderwinden zaken die hem niet toe en comen, en dat zy niet
 gelijcke ondanckbaerheit niet en zoeken te louen de regierder die hun
 mit zo groote vrientchap ontfangen en jnnelichien genomen, mit zo groo-
 te moeyten gevordert, ende mit zo groote zorge beschermt hebben,
 min noch meer dan of zy geboren burgeren derzer Stede varen
 geweest: op dat zy hem zult in stilheit dragende, ter gevoorzamenheit
 vande vdelliche Overheit daer onder zy hem begeben hebben (vol-
 gende tbevel Gods) de beschuddinge ende bescherminge der zelve
 mogen blijven genietende: zonder hem vorder te vromen mit
 de twee meeste schantvleckken van ongevoorzamenheit ende on-
 danckbaerheit, en ende de voorschreven vande Gerechte niet
 gedrongen en vden twaren van justitie, welc hem vanden
 Heere almachlich, zo vdel, tot beschuddinge vanden vromen, als
 tot straffe vanden bozen, in handen ende gegen vbenigne hoef-
 den van oproerte te vden gestelt is, vorder te gebruycken gegen
 de gene die mit daet (welc vore zy) vclaren zullen onvack-
 dich te zijn de genade hem by den hooch ende welgeboeren Maerz,
 geboren Prince van Orangien, Grave van Nassau, &c. als
 Stadhouder ende Capiteyn generael van Holland, Zeeland
 ende Vriesland, by zijne Ex. brieven van Pardon genadelicken
 gedaen ende voreent.

